

UITNODIGING LEZING

De verbluffende waterwijsheid van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Wat we hiervan kunnen leren in een tijd van nieuwe uitdaging.

De lezing wordt gegeven in Het Wapen van Bemmel aansluitend aan de Algemene Ledenvergadering van de HKB

Als je het over de Nieuwe Hollandse Waterlinie hebt, denken mensen eerst aan die stoere forten. Maar eigenlijk speelden die een bijrol. Water was de kurk waar de hele landsverdediging op dreef. De manier waarop dat gebeurde, maakte dat de hoofdlinie van ons land wereldwijd werd gerespecteerd en gevreesd. Maar hoe werkte dat watersysteem van 's lands hoofdlinie? En waar haalde men de wijsheid vandaan? Zit daar een ontwikkeling in? En kunnen we hier vandaag de dag van leren?

Landschapshistoricus Ferdinand van Hemmen heeft zich dit alles afgevraagd tijdens zijn vele speurwerk naar het 'geheime wapen' van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Woensdag 21 februari neemt hij ons mee in zijn laatste bevindingen. Tijdens zijn lezing ontdekken we dat de waterlinie slim voortbouwde op al bestaande oplossingen om het water te temmen. Ze waren het resultaat van steeds weer aanpassen aan nieuwe omstandigheden. Eeuwenlang was dat al gebeurd. Crises, dilemma's en overlevingsdrang schiepen steeds de voorwaarden voor die oplossingen.

Na de geboorte van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (1815) was het niet anders! Opeens dreigde een machtige vijand uit het oosten eerder in de waterlinie te staan dan het water! Sterker dan ooit werd nu beseft dat de rivieren optimaal moesten kunnen functioneren als kranen van de waterlinie. Halsoverkop werden maatregelen getroffen om het water sneller in de waterlinie te krijgen. Dit gebeurde in een bange tijd, waarin het lot van ons land aan een zijden draadje hing en uiteindelijk het besluit viel om een kolossaal fort te bouwen op een eenzame landtong tussen de Rijntakken. Al met al gaat achter de Nieuwe Hollandse Waterlinie een verbluffende waterwijsheid schuil die keer op keer bleek te gedijen in crisissituaties...

Bruisende sluisen van 't Werk aan 't Spoel in Culemborg in het voorjaar van 1940. Het water dat langs fort Pannerden is gestroomd, wordt hier naar de inundatievelden van de Diefdijklinie geleid. (Foto: G. Jansen, voormalig fortcommandant).

Splitsing van Nederrijn en Waal met het machtige fort dat de watertoevoer naar het hartje van de waterlinie moest waarborgen. (Foto: Oomen Landschap)